

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Bergen NH

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 3 november 2020

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld.

Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Bergen bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. We hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

We hebben de vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Context

Vier gemeenten in Noord- Holland werken nauw met elkaar samen onder de naam BUCH (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo). Het beleid t.a.v. vve is voor deze vier gemeenten identiek. We spreken daarom in dit rapport over het beleid van BUCH. Daar de gemeenten onafhankelijk van elkaar gelden krijgen voor vve en deze budgetten en het aantal doelgroepkinderen per gemeente verschillen, hebben we per gemeente een rapport geschreven. Deze rapporten zijn op het gebied van het gemeentelijk beleid identiek.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

Wat gaat goed bij vve?

De BUCH-gemeenten willen ieder kind gelijke kansen bieden en hanteren een brede doelgroepdefinitie waarbij alle peuters met een ontwikkelingsachterstand naar een peuteropvang kunnen met vve. De BUCH-gemeenten bieden voldoende vve-plaatsen aan en hebben zicht op het aantal peuters dat gebruik maakt van het vve-aanbod. De BUCH-gemeenten hebben recent onderzoek laten doen door een extern bureau naar de kwaliteit van vve binnen de gemeenten. Op basis van de bevindingen van dit bureau is een nieuw vve-beleidsplan voor BUCH geschreven.

Gemeente: Bergen

Gemeente nummer: 373

OAB-budget gemeente 2020: € 63.100.

Aantal houders in de gemeente zonder voorschoolse educatie: 3

Aantal houders in de gemeente met voorschoolse educatie: 8

Aantal kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente: 8

Aantal schoolbesturen in de gemeente: 5

GGD-regio: Hollands Noorden

Wat moet beter bij vve?

Binnen de BUCH-gemeenten is er zicht op het aantal peuters dat tot de doelgroep vve behoort maar geen gebruik maakt van het aanbod voor begeleiding. Het aantal kinderen dat geen begeleiding krijgt is hoog. Men weet echter niet waarom dit het geval is. Ook zijn er op dit moment geen afspraken gemaakt met de vve-instellingen en de schoolbesturen over de overdracht van de kindgegevens. Daarnaast zijn er met deze partners geen resultaatafspraken gemaakt voor vve.

Wat kan beter bij vve?

In het nieuwe beleidsplan van BUCH zijn veel voorstellen geformuleerd ter verbetering van het vve-beleid in de gemeenten. Dit beleid is echter nog niet vastgesteld.

Op dit moment kan het op de volgende punten echt beter:

- De gemeenten kunnen activiteiten ondernemen om de toegankelijkheid van de voorscholen te vergroten.
- De gemeenten kunnen de ouders meer betrekken bij het vve-beleid.
- De gemeenten kunnen afspraken maken over de wijze waarop vve-instellingen zich verantwoorden over de kwaliteit van vve.

Vervolg

Op dit moment voldoen de BUCH-gemeenten niet aan alle wettelijk vereisten. In hoofdstuk 2.2 zijn de afspraken voor het vervolgtoezicht vastgelegd.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de BUCH-gemeenten.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeenten;
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeenten;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaren over het vve-beleid van de gemeente;
- Beoordeling van het vve-beleid van de BUCH-gemeenten.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeenten.

Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de BUCH-gemeenten op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De BUCH-gemeenten voldoen ten dele niet aan de wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. Dat komt omdat er belangrijke verbeterpunten zijn vastgesteld bij de standaarden 1.3 Toeleiding, 1.4 Doorgaande lijn en 1.5 Resultaten.

De BUCH-gemeenten hebben recent het huidige vve-beleid onderzocht met behulp van een extern onderzoeks-en adviesbureau. Op basis van de aanbevelingen van dit bureau hebben de gemeenten verbeteringen van het huidige beleid vastgelegd in een conceptnota. Deze nota is echter nog niet vastgesteld door de verschillende gemeenten en de samenwerkingspartners van de gemeenten. Wanneer de voorgestelde beleidsvoornemens worden uitgevoerd dan voldoet het vve-beleid binnen BUCH-gemeenten aan de wettelijk vereisten.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding	•			
1.4 Doorgaande lijn	•			
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau		•	

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

De standaard Doelgroepdefinitie beoordelen wij als Voldoende omdat de BUCH-gemeenten een brede doelgroepdefinitie hebben geformuleerd. De gemeenten willen elk kind gelijke kansen bieden en ervoor zorgen dat alle peuters met een taal- of ontwikkelingsachterstand een vve-indicatie ontvangen en naar een kinderopvang met vve kunnen gaan.

De standaard Bereik beoordelen wij als Voldoende omdat de gemeenten een ruim aanbod hebben van vve-plaatsen en zicht hebben op het aantal peuters dat gebruik maakt van dit aanbod. Als wij in dit rapport kijken naar de cijfers van de gemeente Bergen dan zien we dat er in Bergen 112 vve plaatsen zijn, 19 doelgroepkinderen en 16 kinderen die daadwerkelijk gebruik maken van het vve-aanbod.

De standaard Toeleiding beoordelen wij als Onvoldoende omdat de gemeenten geen zicht hebben op de oorzaak van het non-bereik. De gemeenten bieden voldoende vve-plaatsen aan maar weten niet waarom niet alle geïndiceerde peuters gebruik maken van dit aanbod. Naast het achterhalen van de oorzaak van dit non-bereik kunnen de gemeenten meer activiteiten ondernemen om de toegankelijkheid van de voorscholen te vergroten.

De standaard Doorgaande lijn beoordelen wij als Onvoldoende omdat de gemeenten geen afspraken hebben gemaakt met de vve-instellingen en de besturen over de overdracht van de kindgegevens. De gemeenten gaan uit van welwillende partners maar hebben geen zicht op de activiteiten die worden ondernomen om de kindgegevens over te dragen.

De standaard Resultaten beoordelen wij als Onvoldoende omdat er geen afspraken zijn gemaakt met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie. In het conceptbeleidsplan wordt wel een voorstel gedaan voor deze afspraken. Het voorgestelde beleid is echter niet vastgesteld.

De standaard Vve coördinatie op gemeentelijk niveau beoordelen wij als voldoende omdat op het gebied van regievoering binnen de gemeente, de eerste stappen zijn gezet. Op basis van een evaluatie van het gevoerde beleid is nieuw beleid geformuleerd dat aan de partners binnen de gemeenten, houders van de kinderopvang en schoolbesturen zal worden voorgelegd. In samenspraak zal dan ook bepaald worden welke onderwerpen prioriteit hebben. Wanneer het nieuwe beleid is vastgesteld zal er jaarlijks 3 maal overlegd worden in een vve-werkgroep. Daarnaast zal er jaarlijks een bijeenkomst rond een bepaald thema georganiseerd worden.

Vve-beleidscontext

De standaard Integraal vve-programma is in orde binnen de BUCH-gemeenten. De locaties waar vve wordt aangeboden werken met een programma dat de ontwikkeling op de vier ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleert. Wel ligt de nadruk op het ontwikkelen van de taalvaardigheden. Op sommige locaties, met name bij de IKC locaties, is het vve-programma op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd.

De standaard Ouders kan beter binnen de gemeenten omdat binnen de gemeenten geen concreet ouderbeleid is geformuleerd. Het is onduidelijk welke doelen de gemeenten nastreven op het gebied van ouderparticipatie, hoe ze die doelen willen verwezenlijken en wie daarbij betrokken zijn.

Vanuit de bibliotheken vinden er wel activiteiten plaats om ouders te stimuleren met hun kinderen te lezen.

De standaard Externe zorg beoordelen wij als Voldoende omdat de BUCH-gemeenten zorgen voor een sluitend netwerk van zorgverleners, zodat de peuters die zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Een mooi voorbeeld van de zorg voor dit netwerk is het onlangs verbeteren van het contact tussen de praktijkondersteuners van huisartsen en het sociaal team.

De standaard Interne kwaliteitszorg voor voor- en vroegscholen kan beter omdat deze zorg nog in ontwikkeling is. Er zijn plannen om middels een jaarlijkse zelfevaluatie van de vve-locaties de kwaliteit van vve in kaart te brengen. De BUCH-gemeenten krijgen dan in hun rol als regievoerder beter zicht op de kwaliteit en de eventuele verbeterpunten.

De standaard Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau beoordelen wij als Voldoende omdat het gemeentelijk beleid recent door een onderzoeks- en adviesbureau is geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen, ter verbetering van het beleid, is een plan opgesteld. De uitvoering van dit plan wordt gemonitord. De gemeenten zitten met elkaar en met de vve-partners op het gebied van kwaliteitsverbetering in een groeiproces.

Vve-condities

De standaard De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt, is in orde. In opdracht van de BUCH-gemeenten toetst de GGD jaarlijks de algemene basiskwaliteit en de basiskwaliteit van de voorschoolse educatie.

De standaard Er is een gemeentelijk subsidiekader, is eveneens in orde. In dit kader heeft de gemeente vastgelegd aan welke voorwaarden een voorschoolse voorziening moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	van de BUCH-meenten	
Standaard 1.3 Toeleiding. De BUCH-gemeenten hebben geen zicht op de oorzaak van het non-bereik (art. 166, eerste lid WPO).	Wij verwachten dat de gemeenten onderzoeken wat de oorzaak is van het non-bereik	Voor 1 mei 2021 informeren de gemeenten de inspectie op dit punt.
Standaard 1.4 Doorgaande lijn. De BUCH-gemeenten hebben geen afspraken gemaakt over de overdracht van de kindgegevens van de voor-naar de vroegschool (art 167, lid 1a onder3 WPO).	Wij verwachten dat de gemeenten afspraken maken met de vve-instellingen en de schoolbesturen over de overdracht van de kindgegevens	Voor 1 mei 2021 informeren de gemeenten de inspectie over deze afspraken.
Standaard 1.5 Resultaten. De BUCH-gemeenten hebben geen afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de resultaten van vve (art 167, lid 1b, WPO).	Wij verwachten dat de BUCH-gemeenten afspraken maken met de schoolbesturen over de resultaten van vve.	Voor 1 mei 2021 informeren de gemeenten de inspectie over deze afspraken.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Bergen geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

De gemeente Bergen dankt de Inspectie van het Onderwijs voor het zorgvuldig opgestelde concept Inspectierapport over gemeentelijke VVE-beleid. Uit het rapport blijkt dat we al veel zaken goed doen en op orde hebben in onze gemeente. Het rapport beschrijft tevens drie urgente en drie aanvullende verbeteringen die wij als gemeente in het VVE-beleid moeten danwel kunnen gaan doorvoeren.

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat wij procesmatig goede stappen hebben gezet. Sinds begin 2020 hebben wij een evaluatie van ons VVE-beleid uitgevoerd. Aan de hand van de uitkomsten van deze evaluatie zijn adviezen opgesteld, die als kader voor de komende beleid dienen, welke wij vanaf 2021 in werking willen laten treden.

We zijn verheugd te lezen dat de Inspectie van het Onderwijs vermeld 'Wanneer de voorgestelde beleidsvoornemens worden uitgevoerd dan voldoet het vve-beleid binnen de BUCH-gemeenten aan de wettelijke vereisten'. Wij zijn voornemens om het proces wat wij al gestart waren door te zetten en af te ronden.

De Inspectie noemt hiervoor als einddatum 1 mei 2021. We achten dit een haalbaar tijdspad: gegeven de actuele stand van zaken, kunnen wij voor 1 mei 2021 een update geven van ons gemeentelijk VVE-beleid. Hierbij houden we uiteraard expliciet rekening met de genoemde verbeterpunten door de Onderwijsinspectie. In dit proces trekken wij nauw op met onze VVE-partners, zodat ons nieuwe beleid breed gedragen wordt en onze jonge kinderen een goede start maken. We verwachten daarom dat vanaf 2021 ons VVE-beleid aan alle wettelijke eisen zal voldoen.